

Nr 204.

Uppläst och godkänd i första kammaren den 4 september 1914.

» » » i andra kammaren den 4 september 1914.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition nr 121 med förslag till lag om tillsyn å fartyg.*

(Särskilda utskottets nr 2 utlåtande nr 2.)

Till Konungen.

Genom en den 29 maj 1914 dagtecknad, till riksdagen avlåten proposition nr 121, har Eders Kungl. Maj:t under åberopande av det propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga propositionen bilagt förslag till lag om tillsyn å fartyg.

Riksdagen får härigenom meddela, att riksdagen, som icke kunnat i oförändrat skick bifalla detta förslag, i anledning av propositionen, för sin del antagit följande

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 62 häft. (Nr 204—206.) 1

LAG

om tillsyn å fartyg.

FÖRSTA KAPITLET.

Allmänna bestämmelser.

1 §.

Tillsyn å fartyg skall enligt denna lag utövas för utrönande, huruvida bestämmelserna i 5 a § sjölagen och de med stöd därav utfärdade föreskrifter äro iakttagna.

I fråga om fartyg, som tillhör svenska staten, är denna lag tillämplig endast i den mån Konungen därom särskilt förordnar.

De bestämmelser i denna lag, vilka ej särskilt förklaras gälla om svenska fartyg, skola, med de undantag och avvikelser Konungen må bestämma, äga tillämplighet jämväl å utländska fartyg, som här i riket finnas.

2 §.

Den i denna lag stadgade tillsyn utövas av fartygsinspektionens chefsmyndighet, i vissa avseenden under samverkan med yrkesinspektionens chefsmyndighet, samt, under förstnämnda myndighets överinseende och ledning, av fartygsinspektörer eller av andra, som av fartygsinspektionens chefsmyndighet förordnas. Utom riket utövas tillsynen av konsulerna i den utsträckning, som särskilt stadgas. I fråga om bemanningen utövas tillsyn jämväl av ombudsmännen vid sjömanshusen.

Vederbörande tillsynsmyndighet må uppdraga åt sakkunnig att biträda vid och utom riket jämväl verkställa förrättning, varom i denna lag sägs.

3 §.

Tillsyn utövas dels genom sådana besiktningar för undersökning av fartyg i vissa hänseenden, varom stadgas i 2 och 3 kap., (sjövärdig-

hetsbesiktning och passagerarfartygsbesiktning) och dels medelst inspektion, varom sägs i 4 kap.

Vad angår fartyg, som jämlikt 2 kap. äro underkastade sjövärdighetsbesiktning, må Konungen förordna, att särskilda, regelbundet återkommande förrättningar för undersökning av maskiner, inrättningar eller utrustning skola företagas jämväl i andra fall och i annan ordning än av föreskrifterna i 2 och 3 kap. föranledas.

4 §.

Tillsynsmyndighet skall jämte tilläventyrs åtföljande biträde äga tillträde till fartyg för verkställande av förrättning enligt denna lag, med befogenhet tillika att därvid taga del av de fartyget rörande, ombord befintliga handlingar. Tillsynsmyndighet låte sig angeläget vara att så anordna förrättning, att därav såvitt möjligt rubbning i fartygets trafikförhållanden ej föranledes eller i övrigt större olägenhet förorsakas, än som kan anses oundgängligen nödigt.

5 §.

Vad i 17 kap. 11 § rättegångsbalken förordnas om dem, som rättens eller Konungens befallningshavandes bud och ärende gå, gälle ock dem, som hava att taga befattning med tillsyn enligt denna lag.

6 §.

Polismyndighet vare pliktig att lämna tillsynsmyndighet det biträde, som av dess tjänsteåligganden enligt denna lag kan påkallas.

7 §.

I fall, då beträffande fartygs säkerhet eller särskilt förhållande, som rör säkerheten, offentlig myndighets bevis (certifikat) skall meddelas, ankommer utfärdandet därav på fartygsinspektionens chefsmyndighet, där ej Konungen annorledes förordnat.

8 §.

På Konungen ankommer att bestämma, att av viss utländsk myndighet eller av viss klassificeringsanstalt företagen undersökning rörande fartyg må godkännas såsom vore den verkställd av vederbörande svenska tillsynsmyndighet, ävensom att över sådan undersökning utfärdat certifikat skall äga enahanda giltighet, som om det av svensk myndighet utfärdats.

9 §.

Fartyg, som nyttjas till handelssjöfart eller till befordran av passagerare i den omfattning att det enligt vad i 20 § stadgas skall vara försett med passagerarfartygscertifikat, skall i fart bortom linjen Skagen—Lindesnäs och linjen Esbjerg—Texel, till ledning för tillsynen å dess nedlastning, vara försett med lastmärke, utvisande fartygets minsta tillåtna fribord.

10 §.

Kostnaderna för tillsynen bäras av statsverket, där ej annorlunda stadgas i denna lag eller, beträffande ersättning åt sakkunnig, som jämlikt 2 § anlitas för förrättning utom riket, av Konungen förordnas.

11 §.

Med passagerare förstås i denna lag varje person, som medföres å fartyg, oavsett om ersättning härför skall utgå eller ej, med undantag av:

befälhavaren;

besättningen;

personer, som i 108 § sjölagen avses;

i tjänst ombord varande lotsar och andra, som därstädes utöva allmän tjänstebefattning, jämte deras medhjälpare.

Med passagerarfartyg förstås i denna lag varje fartyg, för vilket gällande passagerarfartygscertifikat är utfärdat.

12 §.

Närmare föreskrifter angående tillsynens utövande meddelas av Konungen.

ANDRA KAPITLET.

Om sjövärdighetsbesiktning.

13 §.

Med sjövärdighetsbesiktning förstås undersökning, som, i de särskilda fall nedan i detta kapitel sägs, anställles för utrönande, huruvida fartyg må anses sjövärdigt med hänsyn till dess användning och den fart, vari det nyttjas eller är avsett att nyttjas.

Vid sjövärdighetsbesiktning åligge redaren eller befälhavaren att, i den mån sådant finnes för besiktningens utförande oundgängligt, låta verkställa uthuggning och borrar, öppna fartygets klädsel och garnering, våghålsplankor och ribbor i garneringshål samt manhålsluckor, pröva drivning med rabb och järn samt i övrigt göra fartyget och dess rum tillgängliga för besiktningen. Värgrar redare eller befälhavare att verkställa åtgärd, som sålunda åligger honom, vare tillsynsmyndigheten befogad att låta verkställa denna på redarens bekostnad.

Det åligge jämväl redaren eller befälhavaren att, där ej besiktningen försiggår under fartygets byggande, låta för besiktning av skrovet utan kostnad för statsverket torrsätta eller kölhala fartyget.

14 §.

1 mom. Å fartyg, som för svensk mans räkning nybygges, skall sjövärdighetsbesiktning verkställas innan det må till sjöfart nyttjas.

Har utländskt fartyg övergått i svensk mans ägo, skall, så snart ske kan, sjövärdighetsbesiktning å fartyget verkställas.

Vad nu sagts gäller ej om fartyg, som har mindre bruttodräktighet än 100 registerton.

2 mom. Om sjövärdighetsbesiktning å fartyg, innan det må försees med passagerarfartygscertifikat, stadgas i 3 kap.

15 §.

Svenskt fartyg, som enligt 6 § sjölagen förklarats icke vara istånd-sättligt, skall undergå sjövärdighetsbesiktning, innan det må åter till sjöfart nyttjas.

16 §.

Passagerarfartyg, så ock annat fartyg, som är svenskt och äger en bruttodräktighet av 100 registerton eller däröver, skall, så länge det till sjöfart nyttjas, underkastas förnyade sjövärdighetsbesiktningar med nedannämnda mellantider:

a) för passagerarfartyg i fart bortom linjen Skagen—Lindesnäs och linjen Esbjerg—Texel ett år och för sådant fartyg i inskränktere fart två år; samt

b) för annat fartyg än passagerarfartyg, om det är maskindrivet eller segelfartyg av järn, fyra år och eljest sex år, skolande dessutom segelfartyg i fart bortom linjen Skagen—Lindesnäs och linjen Esbjerg—Texel beträffande botten utvändigt, ävensom maskindrivet fartyg i avseende å botten utvändigt, propelleraxel, bottenkranar och dylikt undergå förnyad sjövärdighetsbesiktning vid utgången av halva den stadgade mellantiden.

Med hänsyn till särskilda omständigheter, såsom skrovs, maskineris eller ångpannas ålder eller beskaffenhet, äger fartygsinspektionens chefsmyndighet bestämma, att förnyad sjövärdighetsbesiktning i avseenden, som provas nödiga, skall verkställas inom kortare tid än ovan sägs.

Förnyad sjövärdighetsbesiktning må, utan rubbning i den gällande tidsföljden för efterföljande besiktning, företagas högst tre månader före eller efter föreskriven tidpunkt.

Chefsmyndigheten må meddela skäligt anstånd med förnyad sjövärdighetsbesiktning, dock ej för längre tid än sex månader efter den tidpunkt, då besiktningen skolat senast ske, och skall i sådant fall från den tidpunkt, då besiktningen äger rum, tiden för därefter följande besiktning räknas.

17 §.

Om fartyg, varom i 16 § sägs, till huvudsaklig del ombygges eller lidit skada av väsentligare omfattning, må fartygsinspektionens chefsmyndighet förordna att, utan hinder av att den mellantid, som enligt sagda § skulle gälla, icke förflutit, förnyad sjövärdighetsbesiktning skall ske i den utsträckning, som provas nödig; ägande chefsmyndigheten i mån av omständigheterna förordna, att från den tidpunkt besiktningen äger rum tiden för därefter följande besiktning skall räknas.

18 §.

Fartygsinspektionens chefsmyndighet må för visst fall, där särskild anledning finnes föreligga, förordna om sjövärdighetsbesiktning å svenskt fartyg, som ej eljest på grund av bestämmelserna i detta kapitel är underkastat sådan besiktning.

19 §.

I fall, som avses i 14 § 1 mom. och 15 §, må fartyget ej i fartygsregistret införas, ej heller förses med nationalitetshandling eller i 4 § sjölagen omförmålt hemortsbevis, förrän genom besiktningen blivit utränt, att fartyget är i sjövärdigt skick.

TREDJE KAPITLET.

Om passagerarfartygsbesiktning.

20 §.

Nyttjas maskindrivet fartyg uteslutande eller huvudsakligen till att mot ersättning befordra passagerare, eller medföras eljest å fartyg, som framdrives annorledes än medelst rodd, på en gång flera än tolv passagerare, skall fartyget vara försett med passagerarfartygscertifikat.

I nämnda antal inräknas ej: bärgare och deras medhjälpare, vilka, efter det sjöskada drabbat fartyget, medfölja detsamma; personer, vilka till hamn införas, efter att hava bärgats ur sjönöd; samt sjöfolk, som fortskaffas genom konsuls försorg jämlikt 34 § sjölagen.

Ej heller inräknas i passagerarantalet, så vitt angår kortare fart mellan svenska hamnar, stuvare eller stuveriarbetare eller andra arbetare och deras förmän, vilka för arbete ombord medfölja fartyg, eller sjömän eller i 108 § sjölagen avsedda personer, vilka efter erhållen eller avslutad anställning sändas till eller från annat samma redare tillhörigt fartyg. Vad med kortare fart skall förstås, så ock huruvida i fart mellan utländska hamnar personer, som nu sagts, må undantagas vid beräkningen, därom förordnar Konungen.

På Konungen må dock ankomma att utfärda bestämmelser, varigenom fartyg under 50 registerton, som endast tillfälligtvis medför passagerare å kortare resa inom svenskt farvatten, befrias från skyldighet att vara försett med dylikt certifikat.

Stadgandena i denna paragraf skola ej äga tillämpning på färja, varom förmåles i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.

21 §.

För undersökning, huruvida fartyg uppfyller de särskilda betingelser, som av Konungen må hava stadgats för fartygs förseende med passagerarfartygscertifikat, skall det undergå passagerarfartygsbesiktning. Därvid skall särskilt utrönas och bestämmas, i vilken fart fartyget må nyttjas samt vilket antal passagerare fartyget äger högst medföra.

Fartyg må ej försees med passagerarfartygscertifikat, med mindre det, ändå att det icke enligt reglerna i 2 kap. skolat undergå sjövärdighetsbesiktning, underkastats sådan och därvid befunnits sjövärdigt med hänsyn till den fart, vari det är avsett att nyttjas, samt efter sjövärdighetsbesiktningen ej så lång tid förflutit eller sådana omständigheter förekommit, att förnyad sjövärdighetsbesiktning skolat enligt de i sagda kapitel i fråga om passagerarfartyg givna regler verkställas.

22 §.

Passagerarfartygscertifikat gälle för fartyg i fart bortom linjen Skagen—Lindesnäs och linjen Esbjerg—Texel ett år samt för fartyg i inskränkare fart två år, från och med dagen för dess utfärdande, skolande dock, därest fartyget befunnits vara i sådant skick, att fulla säkerheten icke kan antagas äga bestånd så länge, tiden förkortas i motsvarande mån. Den tid, för vilken certifikat är gällande, skall däri utsättas.

Är svenskt fartyg utom riket vid tid, då för detsamma utfärdat passagerarfartygscertifikat skulle upphöra att gälla, varde tiden för certifikatets giltighet utsträckt, till dess fartyget återkommit till svensk hamn.

Där särskild anledning prövas vara för handen, må fartygsinspektionens chefsmyndighet förklara passagerarfartygscertifikat giltigt för viss tid eller viss resa efter utgången av den tid, för vilken certifikatet eljest skulle gälla.

Har passagerarfartyg lidit skada av väsentligare omfattning eller ock vid inspektion eller sjövärdighetsbesiktning befunnits vara så bristfälligt, eller eljest av sådan beskaffenhet, att det ej utan fara kan vidare nyttjas till befordran av passagerare i den utsträckning certifikatet medger, äger chefsmyndigheten förklara certifikatet icke längre vara gällande.

Jämväl på begäran av vederbörande redare må chefsmyndigheten förklara passagerarfartygscertifikat icke längre vara gällande.

FJÄRDE KAPITLET.

Om inspektion.

23 §.

Fartyg, varå någon är mot betalning anställd eller färdas såsom passagerare, är underkastat inspektion för utrönande, huruvida fartyget är i behörigt skick. För sådant ändamål må tillsynsmyndighet närhelst så finnes påkallat eller lämpligt och i ett vart hänseende, vari fartyget är föremål för tillsyn, företaga undersökning, dock att för inspektionens verkställande icke må krävas vidtagande av sådana åtgärder, varom i 13 § förmäles.

FEMTE KAPITLET.

Om förbud mot nyttjande.

24 §.

Finnes fartyg hava sådana brister till skrov, maskin eller utrustning eller vara så illa bemannat eller så hårt eller olämpligt lastat eller så olämpligt barlastat, att resa därmed icke kan företagas utan uppenbar livsfara för dem, som äro ombord, äger vederbörande tillsynsmyndighet i erforderlig utsträckning förbjuda fartygets nyttjande, intill dess missförhållandet blivit undanröjt.

Tredskas redare eller befälhavare att låta torrsätta eller kölhala fartyg i de fall, då sådant enligt 13 § åligger honom, äger vederbörande tillsynsmyndighet likaledes förbjuda fartygets nyttjande, intill dess åtgärden vidtagits.

Äro fartygs för arbetes utförande avsedda inrättningar eller redskap så bristfälliga, att arbetet därmed är förbundet med uppenbar fara för olycksfall, äger vederbörande tillsynsmyndighet i erforderlig utsträckning förbjuda nyttjandet därav, intill dess bristen blivit avhjälpt.

Förbud, som meddelats av annan tillsynsmyndighet än fartygsinspektionens chefsmyndighet, skall ofördröjligen underställas chefsmyndighetens prövning.

Myndighet, som meddelat förbud, skall omedelbart utan avgift tillhandahålla fartygets redare eller befälhavare skriftligt besked om förbudet och anledningen därtill.

Till förhindrande att meddelat förbud mot fartygs nyttjande överträdes äger svensk konsul avfordra befälhavaren för fartyget gällande nationalitetshandling.

25 §.

Har till följd av förbud, som jämlikt 24 § första och tredje styckena meddelats av annan tillsynsmyndighet än fartygsinspektionens chefsmyndighet och ej av denna godkänts, fartyg hindrats att gå till sjöss, vare kronan, där skälig anledning till förbudet finnes icke hava förelegat, skyldig ersätta den skada, som genom förbudet må hava vållats.

Talan om sådan ersättning skall anhängiggöras genom stämning till Stockholms rådstuvurätt inom två år från den dag, då förbudet meddelades, eller vare talan mot kronan förfallen.

Vad kronan nödgats utgiva, söke kronan åter av den felande i mån av befogenhet.

SJÄTTE KAPITLET.

Om besvär samt om överbesiktning m. m.

26 §.

Den som icke åtnöjes med beslut, som av tillsynsmyndighet meddelats, äger att, såvida ej beslutet jämlikt 24 § underställts högre myndighets prövning, inom den tid och i den ordning, som är stadgad för klagan i mål, vilka handläggas av förvaltande myndighet, anföra besvär, över beslut av annan tillsynsmyndighet än fartygsinspektionens chefsmyndighet hos denna samt över beslut av chefsmyndigheten hos

Konungen; dock att den, vilken beslutet delgivits under resa med fartyget utom riket, äger anföra besvär inom ett år därefter.

Förbud, som i 24 § sägs, stånde fast intill dess detsamma kan varda av högre myndighet upphävt. Vad nu sagts gälle ock om beslut, varigenom passagerarfartygscertifikat förklarats icke längre vara gällande.

27 §.

I ärende, som genom besvär eller underställning kommit under prövning av fartygsinspektionens chefsmyndighet, skall denna, om part sådant påkallar eller det finnes för ärendets prövning erforderligt, förordna om syn å fartyget (överbesiktning).

Kostnad för överbesiktning skall förskjutas av part, därest förrättningen tillkommit på dennes begäran. Vid slutlig prövning av ärendet bestämmes tillika, huruvida med hänsyn till förekomna omständigheter sålunda förskjutet belopp skall till parten återgäldas.

SJUNDE KAPITLET.

Ansvarsbestämmelser.

28 §.

Hindrar redare eller befälhavare sjövärdighetsbesiktning eller inspektion eller underlåter han något av vad enligt 13 § andra stycket honom åligger, eller vägrar befälhavare i fall som i 24 § sista stycket sägs att till konsul utlämna där omförmäld handling, straffes med böter från och med tio till och med ettusen kronor, där ej gärningen efter allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

29 §.

Nyttjas fartyg utan att vara vederbörligen försett med lastmärke, där sådant är föreskrivet, straffes befälhavaren med böter från och med tio till och med ettusen kronor.

30 §.

Nyttjas fartyg till befordran av passagerare på sätt eller i den omfattning varom i 20 § sägs, utan att vara försett med gällande passa-

gerarfartygscertifikat, eller nyttjas passagerarfartyg i strid mot bestämelse i det för fartyget gällande passagerarfartygscertifikatet, straffes befälhavaren med böter från och med tio till och med femtusen kronor.

31 §.

Nyttjas fartyg eller dess för arbetes utförande avsedda inrättningar eller redskap i strid mot förbud, som meddelats jämlikt 24 §, straffes befälhavaren med böter från och med etthundra till och med femtusen kronor eller, därest omständigheterna äro synnerligen försvårande, med fängelse i högst sex månader, såvitt ej gärningen efter allmänna strafflagen eller sjölagen bör beläggas med strängare straff.

32 §.

Till enahanda straff som befälhavaren dömes redare eller annan, som i redares ställe haft befattning med fartyget, där han uppsåtligen förlett befälhavaren till förseelse, som i 29, 30 eller 31 § sägs, eller med råd eller dåd främjat sådan förseelse.

33 §.

Den som under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse, varom förmäles i 28, 29, 30 eller 31 §, fortsätter samma förseelse, skall för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits fällas till det ansvar, som är bestämt för sådan förseelse.

34 §.

Allmän åklagare skall tala å förseelse, varom i denna lag sägs.

35 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan och skola vid bristande tillgång till deras fulla gäldande förvandlas enligt allmänna strafflagen.

36 §.

Om domstol i mål rörande förseelse, varom i denna lag sägs, skall vad i 328 § sjölagen stadgas äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1915.

Fartyg, som vid denna lags ikraftträdande nyttjas till sjöfart och är av beskaffenhet varom i 16 § sägs, skall undergå sjövärdighetsbesiktning, första gången å tid, som bestämmes av fartygsinspektionens chefsmyndighet, och därefter i enlighet med vad i nämnda § stadgas.

Besiktningssbevis, som vid lagens ikraftträdande är utfärdat för fartyg enligt förordningen angående vad i avseende å passagerarångfartygs byggnad, utrustning och begagnande iakttagas bör den 12 februari 1864, må gälla såsom passagerarfartygscertifikat intill dess den för bevisets giltighet bestämda tid utgått.

Fartyg av mindre bruttodräktighet än 100 registerton, som före den 1 januari 1915 nyttjats till sjöfart, må, där det ej är ångfartyg, till den 1 januari 1916 användas för befordran av passagerare såsom i 20 § sägs, ändock att det icke är försett med passagerarfartygscertifikat.

Under tiden till den 1 januari 1917 skall den omständigheten, att fartyg icke undergått sjövärdighetsbesiktning, ej utgöra hinder att fartyget förses med passagerarfartygscertifikat.

Stockholm den 22 augusti 1914.

Med undersätlig vörtnad.
